

Dr. H.F. Kohlbrugge

Tekst: HEBREEËN 5 vers 8-9.

Hoewel Hij de Zoon was, nochtans gehoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen Hij heeft geleden; en geheiligt zijnde, is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een Oorzaak der eeuwige zaligheid geworden.

Heden voor acht dagen vernamen wij, mijn Geliefden, hoe onze dierbare Zaligmaker en hooggeprezen Heere, Jezus Christus, in alle dingen en in elk opzicht verzocht is geworden, juist zoals wij verzocht worden; hoe Hij echter in elke verzoeking stand gehouden heeft, uit elke verzoeking zegepralend is te voorschijn gekomen, zodat Hij door alles zonder zonde is doorgebroken met Zijn gebed, met Zijn smeken, met zijn sterke roeping en tranen, welke Hij Gode heeft geofferd. Hij heeft dus, ofschoon Hij niets zag dan het tegenstrijdige, het geloof aan Zijn Vader nooit prijsgegeven, nooit prijsgegeven het geloof: Ik ben de Zoon. In al Zijnen onuitsprekelijke angst, in al de smarten en verschrikkingen, die Hij in de dagen Zijns vleses heeft geleden, in de uiterste verlatenheid heeft Hij weer hersteld, wat wij in het paradijs bedorven hebben en nog dagelijks bedorven met gedachten, woorden en werken, met onze verborgen zonden, die zeer veel zijn, ja, als het zand aan de oever der zee. Dit moet ons, dunkt mij, toch troosten en ook het hart met dankbaarheid vervullen, zodat wij Zijn Naam op het hoogste prijzen, omdat Hij zo'n goede, trouwe en genadige Hogepriester voor ons heeft willen zijn. Troosten moet het ons, dat wij zo'n Hogepriester hebben, Die alles kent, Die alles doorgemaakt heeft, wat wij door te maken hebben; Die daarom ook medelijden met ons kan hebben, Die echter alles voor ons bij God terechtgebracht heeft door Zijnen onuitsprekelijke angst, smarten, verschrikkingen, lijden en dood. O, als wij bedenken, dat wij in alle volheid en in alle liefelijkheid in het paradijs waren, in het Beeld Gods, en toch zo God niet geloofden, maar de duivel, en als wij dan verder bedenken, dat wij opnieuw *door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes, Dewelke God over ons rijkelijk heeft uitgegoten door Jezus Christus, in alle volheid, in Christus, Die het Beeld Gods is*, zijn overgezet geworden, en dan daarbij gewaar worden, hoe wij desniettemin vol zijn van deze gruwelijke zonde, dat wij bij het minste, dat ons maar van onze verdorvenheid bekend wordt, ook bij de minsten nood, ons vertrouwen als het ware wegwerpen, zo moet het wel als een wonder in onze ogen zijn, dat onze grote Hogepriester ons, een dusdanig volk, met Zich in de ruste heeft willen nemen, ja ons door Zijnen onuitsprekelijke angst, smarten, verschrikkingen en dood woningen heeft willen bereiden in het Huis Zijns Vaders, en dat dit Zijn welbehagen jegens ons is, om ons daarheen over te dragen en over te laten dragen door zijn lieve engelen.

Heil ons, die Zijn Naam aanroepen, dat Hij bij al ons ongeloof het met ons maakt als met Zijnen Petrus, tot wier Hij zeide: "Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude"; ja driewerf heil ons, dat Hij niet alleen het geloof in ons onderhoudt, ons dat geloof gegeven heeft, maar heil: ook voor ons heeft daargesteld, zodat het Zijn werk is de arbeid van Zijn ziele, dat wij weer God geloven en in dit geloof blijven, al ziet het er ook bij ons uit, alsof wij in het geheel niet geloofden, ja niets meer geloofden.

Verstonden wij maar meer van de arbeid der ziel onzes Heeren! Mochten wij daarvan maar meer willen weten! Ach, het gaat ons veelal, als het de kinderen gaat; al wordt het hun ook gezegd, met welke onuitsprekelijke smarten en met welke angst hun moeders hen gebaard hebben, zo gedragen zij zich toch jegens hun moeder, als ware er niets van waar, ja, zij plagen en kwellen de moeder, en treden haar op het hart, om hun eigen begeerte te hebben, en willen van al de smarten der moeder niets weten. net zo maken wij het met onze Heere. Omdat Hij nu aan de Rechterhand des Vaders verhoogd is en uit de angst is weggenomen, begrijpen wij het niet, welk een moeite en welk een arbeid wij Hem met onze zonden gemaakt hebben. Wij menen, dat Hij het heeft kunnen wegblazen, toen Hij hier was; wij verstaan het niet, ja houden het zelfs voor ketterij, wat ons het dierbare Woord des Evangelies zo duidelijk van de arbeid der ziel onzes Heeren voorhoudt. Dat komt, omdat wij niet *vlees* willen zijn, maar *halve engelen*. Het betaamt ons echter ons door het Woord te laten onderrichten, hoe onze getrouwe Hoge priester alles voor ons heeft daargesteld, hoe Hij ons heeft verzoend. Daarvan zullen wij dan allerlei troost hebben, zodat wij bij al het tegenstrijdige niet afdalen van, maar des te meer aanhouden bij de Troon der Genade. Deze woorden sluiten aan bij de voorafgaande in het 5de vers: "Zo heeft ook Christus Zichzelf niet verheerlijkt, om Hoge priester te worden, maar Die tot Hem gesproken heeft: "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd." Hier schrijft nu de Apostel: "Hoewel Hij de Zoon was, heeft Hij gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden." Dat is het eerste, wat wij in overweging willen nemen: dat onze dierbare Heiland, Jezus Christus, de gehoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen Hij heeft geleden, hoewel Hij Zoon was. Hebben wij dit goed begrepen, dan zal ons hetgeen de Apostel verder schrijft duidelijk zijn, namelijk: dat onze dierbare Hoge priester allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid is geworden, wijl Hij geheiligd, voleindigd is.

I.

Wij hebben woorden voor ons, Geliefden, welke, hoe eenvoudig zij ook luiden, nochtans zwaar zijn om te verstaan. Zo onverstandig het kind is, om te begrijpen wat de moeder om zijnentwil heeft geleden, hoeveel zorgen de vader voor hetzelfde heeft gehad, zo onverstandig zijn ook wij, om te begrijpen wat onze Heere om onzenwil heeft willen doormaken. Daarom zijn deze en zo veel andere woorden der Schrift zwaar te verstaan. Want wij naar onze aard vormen ons steeds een eigen systeem (stelsel) van zonde en genade. Maar de woorden Gods, die ons ontdekken wat wij eigenlijk zijn, wat wij Gode schuldig waren, en die ons gerechtigheid en gehoorzaamheid prediken, gaan wij graag voorbij, omdat wij daarbij in de dood moeten. Wij doen er echter zeer verkeerd aan, om over zulke woorden zo licht heen te lopen, uit welke wij toch konden leren, dood en nood, duivel en hel in 't aangezicht te zeggen: "De jonkvrouw, de dochter Sions, veracht u, zij bespot u; de dochter Jeruzalems schudt het hoofd achter u" (2 Kon. 19:21). Want daartoe zijn deze, op zichzelf zware, Apostolische woorden uitermate geschikt. De Apostel Paulus schrijft van onze Heere, dat Hij de gehoorzaamheid geleerd heeft. De Apostel schrijft op verscheiden plaatsen over de gehoorzaamheid onzes Heeren, o. a. aan de Filippensen, hoofdstuk 2, vers 8: "Hij heeft Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja de dood des kruises." Zo ook in de Brief aan de Romeinen, hoofdstuk 5, vers 19: "Gelijk door de ongehoorzaamheid van die één mens (Adam) velen tot zondaars gesteld zijn geworden, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van Één velen tot rechtvaardigen gesteld worden." Dat is een gehoorzaamheid geweest aan de wil des Vaders, zoals onze Heere bij onderscheidene gelegenheden gezegd heeft: "Ik ben niet gekomen, opdat Ik Mijn wil zou doen, maar de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft." Gelijk wij ook in de 40sten Psalm en in het 10de hoofdstuk van onze Brief lezen: "Slachtoffer en offerande hebt u niet gewild, maar u hebt Mij het lichaam toebereid; brandofferen en offer voor de zonde hebben u niet behaagd. Toen sprak Ik: Zie, Ik kom, in het begin des Boeks is van Mij geschreven, om uw wil te doen, o God!"

De Apostelen en Profeten gebruiken allerlei uitdrukkingen, om ons te troosten en te onderwijzen, hoe Christus ons weer tot God gebracht heeft. nu eens beschrijven zij het ons als een aan de eeuwige gerechtigheid aangebrachte genoegdoening, als een wegneming van Gods toorn, als een betaling van onze

schuld, als een losknopen, als een ondergaan en lijden van onze straf, als een wegdragen van onze zonde, als een verzoening, als een offerande, ook als een wedergeboorte, of een wederbrenging (wederoprichting) aller dingen, of nieuwe schepping, dan weer als een gehoorzaamheid, die Gode is aangebracht geworden. nu moeten wij niet denken, mijn Geliefden, dat al deze benamingen enerlei betekenis hebben, alsof de een hetzelfde zou zeggen als de andere; maar al sluit iedere benaming de andere niet uit, zo staat toch iedere benaming juist op de plaats, waar zij staan moet. Zo doet bijvoorbeeld de Apostel hier, waar hij van onze Hogepriester schrijft, de gehoorzaamheid uitkomen, die God van Hem gevorderd heeft, en die Hij ook heeft aangebracht Wij moeten namelijk nooit vergeten, dat het doel van onze schepping is geweest: God, onze Schepper, recht te kennen, Hem van hart lief te hebben en in eeuwige zaligheid met Hem te leven, om Hem te loven en te prijzen de Heere recht te kennen, Hem te loven en te prijzen, is een priesterlijk werk. Wie dat op zich neemt, die neemt een priesterlijk ambt op zich Wie zo'n ambt op zich neemt, die heeft zichzelf over te geven en nacht en dag op de wil zijns Heeren te letten, dat hij die recht kenne, die onafgebroken te verstaan krije en die wil onmiddellijk gehoorzame. Hij heeft die wil uit te voeren en daarin te blijven; dat is met andere woorden: Gode de gehoorzaamheid te brengen, die hij aan Hem als zijnen Schepper schuldig is. Daarbij heeft hij, wie hij ook moge zijn, welke kennis hij ook hebben moge, in 't geheel niet te vragen naar goed noch naar kwaad. God is zijn Schepper en zijn Souvereine; Diens wil zal geschieden; van iets anders, van meerder of minder, van hoger of dieper mag hij niets weten. Tot zulke priesters had God de Heere ons gemaakt, als zodanigen ons geschapen in het paradijs, maar door het lokaas verleid, waarbij wij oordeelden over goed en kwaad, gaven wij de wil van God er aan, werden ongehoorzaam, zondaren, overtreders. En het verbond tussen God en ons lag verbroken. Met offeranden en gaven liet zich de verachte gehoorzaamheid niet herstellen; wij wisten trouwens in onze dood ook niet eens meer, wat gehoorzaamheid was. Deze gehoorzaamheid echter moest God weer hebben, zou Hij God en Koning blijven, en zouden wij niet langer als wederspannigen gebonden blijven met de banden der duisternis en der hel, maar als gelukkige onderdanen kunnen leven in een Rijk, waarin wij als priesters en koningen voortaan Zijn wil deden en Hem gehoorzaam waren in Christus om Hem recht te kennen en in zijn eeuwige zaligheid Hem te loven en te prijzen voor Zijn genade. Nu predikt ons hier het dierbare Evangelie, dat Christus in onze plaats het ambt van Priester, dat wij verloren hadden, en wel van Hogepriester, van God heeft ontvangen, ten einde Hem de gehoorzaamheid weer te brengen, die wij aan God schuldig waren. Dat is nu echter de rechte priester Gods, die niet zijn' eigen wil doet en die voor Gods wil uitgeeft, maar die nalaat wat God niet wil en doet wat God wil; die Hem zo de gehoorzaamheid brengt, zonder naar de eigen wil te vragen.

Zo'n gehoorzaamheid nu, zegt ons het dierbare Evangelie, heeft, onze getrouwe Hogepriester geleerd. Dat staat tot onze vertroosting geschreven; want dat wil niet zozeer zeggen, dat Christus ervaren heeft, wat gehoorzaamheid inhoudt, maar dat wij daaruit zullen verstaan, hoe Hij in alle dingen is verzocht geweest gelijk wij, en dat Hij daarom medelijden met ons kan hebben, dat echter door Hem Gode de volkomen gehoorzaamheid is wedergebracht, en wij daarom nu in geen dele behoeven te versagen, maar altijd met blijmoedigheid tot de Troon zullen toegaan, hoe onwetend, hoe zwak en dwalende wij ook zijn mogen. Want de Apostel geeft ons hier te verstaan, dat, daar het ons onmogelijk was, Gode de gehoorzaamheid weer te brengen, die wij Hem schuldig waren, Christus in onze plaats, als Priester voor ons, in deze verschrikkelijke toestand, waarin het ons onmogelijk is de wil van God te doen, omdat wij nu eenmaal Gods wil niet eens kennen, heeft willen zijn, en dat nochtans zo de wil van God door Hem gedaan, de gehoorzaamheid Gode zo wedergebracht is geworden. Christus heeft Zich zo ontledigd, wil de Apostel zeggen, dat Hij als Mens in onze plaats, van de aanvang af, in de onmogelijkheid geweest is om Gods wil te doen en te weten; maar juist in zo'n toestand heeft Hij de zaak uitgericht, en daaruit vloeit onze zaligheid voort. Het zal menigeen vreemd in de oren klinken, dat ik zeg, dat onze Heere van de aanvang af onmachtig was de wil van God te doen, en dat Hij die wil nooit vooraf wist. Want de kerk van de paus, die in van onze aller harten zetelt, kan het maar niet begrijpen, dat in het vlees hersteld moest worden, wat vlees bedorven had. Het staat daarmee echter, zoals vroegere Godgeleerden juist hebben opgemerkt: had bijvoorbeeld de Heere, toen Hem hongerde, geweten, dat aan de vijgenboom geen vijgen geweest waren,

en was Hij nochtans naar de boom gegaan, dan zou alles, wat de Heere gedaan had, slechts ijdele vertoning geweest zijn. Zo hebben zij ook zeer juist het woord leren zo uitgelegd, als wij het in het dagelijks leven verstaan, en zoals wij bijvoorbeeld van de Heere, toen Hij nog jong was, lezen, dat Hij toenam in wijsheid. Dat moeten wij echter niet verstaan op de wijze van sommige verkeerde geesten, die willen, dat de Heere in 't geheel niets geweten heeft. Want het moet bij uitnemendheid van onze Heere waar zijn, wat wij van de Profeten en Apostelen lezen, dat zij zelfs alles wisten, waar anderen meenden, dat zij niets wisten, daar alles, wat zij wisten, hun door de genade des Geestes van Christus gegeven was. Zo wist o. a. de Apostel Petrus, dat Ananias en Saffira de akker niet tot de prijs verkocht hadden, welke zij opgaven.

Er staat uitdrukkelijk van onze Heere geschreven: "Hij wist van de beginne, wie Hem verraden zou" (Joh. 6:64); en wederom: "Hijzelf wist wat in de mens was" (Joh. 2: 25). Nooit heeft iemand Hem kunnen misleiden. Anderzijds behoorde het mede tot de gehoorzaamheid, die Gode behoorde wedergebracht te worden, dat onze Hogepriester die aan God wederbracht in onze toestand. Want in het vlees moest hersteld worden, wat vlees bedorven had. Wat nu van al de leden van dit zegepralend Hoofd waar is: "Abraham toog heen in een land, dat hij niet kende", met andere woorden: Hij toog heen, zonder te weten waarheen hij toog, - dat is ook waar van het Hoofd. Zo roept Hij in de straks aangehaalde 40^e Psalm uit: "Mijn hart heeft Mij verlaten." Wie zo schreeuwt, moet de ganse onmacht en onmogelijkheid voelen, om de wil van God uit te werken. Dat zien wij ook uit de Apostolische woorden, die aan onze tekst onmiddellijk vooraf gaan. En dat Hij, stap voor stap, kennis bekomen heeft van de wil van God en Hij Zich onafgebroken van de wenken en onderrichtingen Zijns Vaders afhankelijk gevoeld heeft, horen wij vaak van Hem, b. v. als Hij zegt: "Mijn ure is nog niet gekomen."

Dat horen wij ook in Gethsémané, als Hij in de benauwdheid en de droefheid van Zijn ziel bidt: "Indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan!" Dat vernemen wij ook uit de profetieën van Jesaja, waar onze Hogepriester spreekt, zeggende: "De Heere wekt Mij alle morgen, Hij wekt Mij het oor, dat Ik hore, gelijk die geleerd worden." (Hoofdstuk 50: 4) En wederom: "Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer; u hebt Mij de oren doorboord." (Psalm 40: 7) Want dat was en is onze gruwelijke zonde, dat wij altijd menen, de wil des Heeren te weten, ook te kunnen oordelen over goed en kwaad; gaat het echter om de praktijk van het: "Slachtoffers en brandoffers behagen God niet", dan zijn wij aanstonds op het dwaalspoor. Maar gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der rammen, zoals ook Samuël tot koning Saul zeide. (1 Sam. 15:22) Dat is daarentegen de genade van onze Heere Jezus Christus, dat deze gehoorzaamheid en dit opmerken er is bij Zijn volk. Dat heeft Hij teweeggebracht daardoor, dat Hij de gehoorzaamheid geleerd heeft van Zijn Vader, zodat Hij dag aan dag, schrede voor schrede het niet in de hand gehad, het niet bepaald heeft, het ook niet geweten heeft, wat Hij te doen had; Hij is veelmeer, zoals uit zijn gebeden te zien is, geheel en al afhankelijk gebleven van Zijn Vader. Naarmate Hij gedreven werd door de Geest des Vaders, ging Hij, rustte Hij; Hij vroegde er niet naar, of daaruit goed of kwaad voor Hem zou voortspruiten. Hij had het Woord des Vaders voor Zich, daaruit leerde Hij Zijn wil kennen, dienovereenkomstig wandelde Hij. Maar bij elke schrede, die Hij deed, gevoelde Hij Zich verlaten, aan de machten der hel prijsgegeven. Het had dan altoos de schijn, als deed Hij Gods wil niet; intussen sloeg Hij er Zich door met het Woord en met het gebed, met smekingen met sterke roeping en tranen, zo richtte Hij de gehoorzaamheid weer op, zo leerde Hij de gehoorzaamheid. Dat is het wat ons het liefelijke Evangelie zegt met deze woorden: *Hij heeft de gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden.*

De gehoorzaamheid leren is: leren, wat de gehoorzaamheid is, en leren, in deze gehoorzaamheid te blijven; of: leren te gehoorzamen; en dit "leren uit hetgeen men lijdt", betekent: in deze gehoorzaamheid juist door het tegenstrijdige versterkt worden. Onze dierbare Hogepriester heet bij de Profeten: "de Knecht des Heeren." Wij zijn graag knechten des Heeren, als wij het goed bij Hem hebben; dan willen wij Hem ook wel gehoorzamen; dat is onze zonde! Maar deze Knecht heeft het gehoorzamen daardoor geleerd, dat Hij door Zijnen Heere aan de dood werd overgegeven, van de beginne af, totdat Hij de geest gaf. De Heere

heeft zulke wegen met Hem ingeslagen, dat Hij, naar Jesaja 49:4, eens heeft moeten uitroepen: "Doch Ik zeide: Ik heb te vergeefs gearbeid, Ik heb Mijn kracht onnuttelijk en ijdelijk toegebracht." Bijgevolg waren het zulke wegen, waarop Hij niets dan toorn had door te staan, en waarop al de beloften niet waar, en zijn gebeden niet verhoord scheen. Hij zag voor en na alles in de dood gaan, totdat Hijzelf in de dood ging. En juist aan zodanig lijden heeft Hij de gehoorzaamheid geleerd. Dat is een rechte Priester, Die met geen offers en gaven komt, omdat die Gode niet behagen, maar Die Zichzelf ten offer brengt, en Wiens ganse offerdienst daarin bestaat, dat Hij in de kamp met het tegenstrijdige Gode de gehoorzaamheid leert te brengen, die wij schuldig waren, maar die wij Hem niet gebracht hebben en in eeuwigheid niet kunnen brengen. Hoe zal ik het u verder duidelijk maken? Wie de Geest van Christus heeft, die leert door de genade van Christus in het geloof volharden, de wil van God kennen en daarin blijven in Christus Jezus; hij leert dit juist uit hetgeen hem gedurig tegenwerkt en verhindert om bij die genade te volharden; en hoe groter de nood is, des te meer wordt hij tot de Troon der Genade gedreven, om de wil van God te leren kennen en daarbij in Christus Jezus te blijven.

O, mijn Geliefden! Ontbraken de woorden mij maar niet, om het u duidelijk te maken wat het zeggen wil: Hij heeft de gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden. De flauwe denkbeelden, die ik u naar vermogen ervan heb meegedeeld, mogen u zoveel te meer tot de rechte erkentenis van onze Hogepriester stemmen, Wiens dienst daarin heeft bestaan, dat Hij Gode de gehoorzaamheid heeft wedergebracht en uit hetgeen Hij leed de gehoorzaamheid heeft willen leren; vooral als u bedenkt, dat Hij, van wie wij spreken, de Zoon was, zoals de Apostel schrijft: "Hoewel Hij Zoon was." Te weten "Zoon" in de dagen Zijns vleses; niet *een* "Zoon", zoals wij zonen hebben, wij, die vaders zijn; want onze zonen zijn ons, juist omdat zij zonen zijn, gehoorzaamheid schuldig, ook dan, als wij hen met kastijdingen groot brengen. Hier echter is een andere Zoon. Deze staat niet in zo'n betrekking tot de Vader, dat Hij verplicht geweest ware Hem de gehoorzaamheid weer te brengen, die wij Gode schuldig waren. Hij had als Zoon in zijn eigen heerlijkheid kunnen blijven en de vreugde genieten, die Hem toekwam. Dit is echter het wonder der vrijwillige liefde van onze Hogepriester: *hoewel Hij Zoon was*, en wel hier op aarde, hier, zeg ik, zoon, in de dagen Zijns vleses, heeft Hij nochtans een arme dienstknecht willen zijn, heeft geen eigen wil willen hebben, heeft niets willen weten, ook geen macht willen hebben in Zichzelf. Hij, de Wijsheid bij de Vader, heeft willen leren; Hij, voor wie hemel en aarde zich moeten buigen, heeft de gehoorzaamheid willen leren; Hij, Die zonde niet eens kende, heeft de straf, die ons de vrede aanbrengt, willen dragen. Door het tegenstrijdige heen heeft Hij door Zichzelf Gode de gehoorzaamheid wederge bracht. Dat is Zijn offerande, in dewelke Zijn volk volkomen geheiligd is.

Uit hetgeen gezegd is, moet u duidelijk zijn geworden, wat de Apostel laat volgen: *en voleindigd¹ zijnde, is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden.* U verstaat nu het woord *voleindigd*. Dat wil niet zeggen, dat onze Heere, in welk opzicht ook, een inwendige voleinding nodig had, of een inwendige heiliging, naar welke Hij, traspgewijze, al meer en meer, een volkomen Zaligmaker werd. Het wil niet zeggen, dat Hij, gedurende Zijn levensloop, in graad, bij opklimming volmaakter of heiliger werd. Onze Heere, van wie bij zijn geboorte gezegd werd: "Daarom ook dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden", dat is: zal Gods Zoon zijn, onze Heere, zeg ik, kon zoomin in graad, als in wezen of hoedanigheid, heiliger of volmaakter worden. Hetzelfde woord, dat de Grondtekst hier heeft, lezen wij ook hoofdstuk 2:10: "Dat Hij de oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou voleindigen."² Onze Hogepriester is door God de Vader voleindigde Deze voleinding heeft daarin bestaan, dat God de Vader met Hem Zijn doel bereikt heeft, zodat, om met Jesaja te spreken, "het welbehagen des Heeren door zijn hand gelukkiglijk is voortgegaan."

---

¹ Zo staat er in de Grondtekst "teleiotheis" dat is voleindigd zijnde; in plaats daarvan heeft onze Statenvertaling "geheiligd." In de Hoogduitse overzetting lezen wij: "Und da Er ist vollendet", in de Engelsche; "and being made perfect."

² Grondtekst: "teleiosai". Luther: "vollkommen machte." Engelsche: "to made perfect"

Met andere woorden: Hij is door de Heere voleindigd geworden in die zin, dat Hij het werk voleindigd heeft, dat Hem de Vader gegeven had om te doen. "Het behaagde de Heere Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem krank gemaakt; als zijn ziel zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien." (Jesaja 53:10) Zijn leven heeft Hij ten schuldoffer gegeven. Hij is gehoorzaam geweest tot in de dood, tot in de dood des kruises. Daarin is Hij voleindigd. In dezelfde natuur, waarin de ongehoorzaamheid begaan is, moest de ongehoorzaamheid uit het midden weggedaan, aan de Wet voldoening gebracht, de gehoorzaamheid aan God wedergebracht worden. Niemand onzer, ja geen schepsel was daartoe in staat. De Zoon van God kwam in onze natuur, in onze zwakheid, in ons "afzijn-van-God."

Het einde van onze Heere heeft het bewezen: door het blijven in het Woord zijn dood, duivel, zonde en wereld overwonnen. Het Woord doet het, het Woord alléén. Hij, het *ongeschapen Woord*, is in onze toestand in dit Woord gebleven, van dit Woord afhankelijk gebleven, heeft naar niets anders gevraagd; het Woord heeft Hij gehandhaafd in de zwakheid van ons vlees, toen Hij hierbeneden was, zijnde in alles aan ons gelijk; het Woord heeft Hij gehandhaafd met sterke roeping en tranen, met bidden, met smeken, met Zijn lijden en Zijn dood. Toen Hij nu uitriep: "Het is volbracht!" toen is het voor hemel, aarde en hel openbaar geworden: Deze Mens Jezus heeft het tot stand gebracht, heeft de wil van God gedaan, heeft de gehoorzaamheid wedergebracht. Daartoe is Hij van de Vader gezalfd geweest. Door Hem heeft de Vader de Raad van onze zaligheid uitgevoerd. In deze zin is onze Hogepriester voleindigd. Op het laatst is openbaar geworden, dat God Hem aan ons tot een volkomen Hogepriester gegeven heeft. Wat de Wet, wat alle offeranden en gaven niet voleinden konden, namelijk de gewetens te reinigen van de zonden, dat heeft God gedaan door de voleinding van deze Hogepriester; Die heeft een voleindend offer, een voleindende gave aangebracht, waardoor de gewetens eens voor altijd van alle zonden gereinigd zijn. Hij heeft Zelf Zich overgegeven ter voleindiging, dat namelijk, zijn God en onze God, zijn Vader en onze Vader Hem met gesloten ogen en gebonden handen zou leiden, en Hij zo openbaar werd als de Hogepriester, Die door zelfofferande de gehoorzaamheid wedergebracht heeft, en in wie dientengevolge de verlost en voleindigd, volmaakt zijn. *Zo voleindigd zijnde, is Hij allen, Die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden.*

Allen, schrijft de Apostel, opdat een ieder moed grijpe, die anders geen moed zou hebben, om toe te gaan tot de Troon der Genade, ten einde barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd. Die Hem gehoorzaam zijn, schrijft de Apostel. Daaraan konden de Hebreëen, daaraan kunnen ook wij weten, of wij deel aan Hem hebben. Dit schrijft de Apostel echter niet als voorwaarde, maar als kenteken. Want het is met de zaak niet zo gelegen, alsof de Heere, nadat Hij alles weer opgericht heeft, het genot van zo'n zaligheid liet afhangen van de vrije wil des mensen, alsof Hij, om zo te spreken, de zaligheid aanbod, zodat het nu verder van de mens zou afhangen, of Hij zalig wordt of niet; of wel, alsof God *als het ware verzoenbaar* geworden ware, zodat Hij eerst dan verzoend zal zijn, wanneer de mens tot Hem komt. Nee, ofschoon de schuld alléén bij de mens ligt en niet bij God, wanneer de mens het Woord des levens veracht, zo zal toch de oorzaak alleen bij de Heere liggen, als wij zalig worden; dat wil zeggen: wij hebben het alleen aan Hem te danken; daarom schrijft de Apostel ook: *Hij is een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden.*

Wie de oorzaak van iets is, die heeft het alleen daargesteld; die is de grond, waarop het geheel rust; de bron, waaruit alles voortvloeit. Daardoor echter, dat Hij Zichzelf er aan gegeven heeft, hoewel Hij Zoon was, en tot aan het einde de gehoorzaamheid gebracht heeft, dat Hij het Zichzelf niet heeft aangematigd, Hogepriester te zijn, maar dag aan dag, stap voor stap, afhankelijk is gebleven van den Vader, gebleven is in Zijn woord, en juist aan het tegenstrijdige, aan hetgeen Hij leed, het "opmerken" heeft geleerd, tot in de dood toe, door dit alles heeft Hij het bewerkt, dat God Zijn eer nu terug heeft, dat de gehoorzaamheid Hem gebracht is; en daar nu God met Hem de Raad van onze zaligheid uitgevoerd heeft, moest Hij zaad hebben, hetwelk God Hem beloofd had, een zaad, dat de door Hem verworvene eeuwige zaligheid deelachtig zou zijn. In deze zin is Hij een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden. Adam heeft door zijn

ongehoorzaamheid al zijn zaad in het verderf gestort; de Mens Christus Jezus heeft daarentegen door Zijn gehoorzaamheid het erfdeel verkregen, dat Hem de Vader beloofd had, zodat Hij zeggen kon, nademaal Hij Zijn vertrouwen op Hem gezet had: "Zie, Ik en de kinderen, die Mij de Heere gegeven heeft" (Hebr. 2:13). Hij heeft echter zo'n zaad geërfd, dat in de gehoorzaamheid, die Hij Gode wedergebracht heeft, overgezet wordt door de prediking van Zijn woord en de mededeling van Zijn Geest, Die levend maakt.

Door deze Geest is Zijn zaad, zijn Zijne kinderen Hem gehoorzaam als aan hun enige Rechter, Wetgever en Koning. En deze hun gehoorzaamheid bestaat daarin, dat zij, door Hem geleerd, hebben afgezien van eigen gerechtigheid en vroomheid, van eigen willen en streven, om naar eigen goedvinden te handelen; dat zij hebben afgezien van goed en kwaad, van zonde en heiligheid, van alle werken der dienstbaarheid, van offers en gaven, en zich, zoals zij zijn, als arme, verlorene, verdoemenswaardige zondaren op Hem werpen, als op de Heere, hun Gerechtigheid, zich houden aan Hem en eniglijk aan Hem geloven. Want dat is de gehoorzaamheid, die Hij in de Zijnen werkt, de gehoorzaamheid, die Hij Gode heeft wedergebracht voor de Zijnen: dat zij Christus, de Zoon van God, erkennen en belijden als de enige oorzaak hunner eeuwige zaligheid, dat zij zich daarom ook aan Hem houden met gesloten ogen, gebonden handen en voeten, en vanwege hun grote nood blijven in dit Zijn woord: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle u einden der aarde! want Ik ben God, en niemand meer!" en wederom: "Die in Mij blijft, en Ik in Hem, die draagt veel vrucht: want zonder Mij kunt u niets doen."

Zo is het dan een troostrijk woord, mijn Geliefden: "Hij is allen, die Hem gehoorzaam zijn, een Oorzaak der eeuwige zaligheid geworden." Want als de wet u kwelt en zegt: u zult mij gehoorzamen en uzelf eerst heilig en waardig maken door offers en gaven. Maar wij weten uit het Evangelie, dat wij aan een andere Wet hebben te gehoorzamen, namelijk deze: "Komt herwaarts tot Mij, allen gij, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven." En als de duivel u voorwerpt: Omdat u dit of dat gedaan hebt, bent u verloren, aan u is de schuld! Maar wij hebben een andere schuld daartegen, zodat wij mogen zeggen: Nochtans ben ik voor eeuwig verlost; mijn getrouwe Heiland en Hogepriester is daarvan de schuld, de oorzaak, maak het met Hem af! En als de wereld en allen, die met werken omgaan, u met allerlei ongeluk dreigen, indien u bij deze leer in gerechtigheid volhardt, zo weet, dat u een verlossing bereid is, die eeuwig is. Gelijk Hij, onze getrouwe Hogepriester, door hetgeen Hij heeft geleden de gehoorzaamheid geleerd heeft, hoewel Hij de Zoon was, zo bevreedde het ulieden niet, dat gij, hoewel kinderen Gods, steeds door het tegenstrijdige heen moet.

U zult er deze vrucht van hebben, dat gij, juist door hetgeen u lijdt, van onze getrouwe Hogepriester zult leren, welk een volkomen Man wij aan Hem hebben, en welk een voleindigd offer Hij door Zelfoffer heeft aangebracht. Blijft in Zijn woord, belijdt blijmoedig, in het gezicht van lijden en dood en van menige gapende afgrond, deze God der overwinning, onze Zaligmaker en Hogepriester, Jezus, de Zoon van God; belijdt, dat Hij u door alles heengedragen heeft, dat Hij de reinigmaking uwer zonden heeft teweeggebracht. En wanneer dan het zichtbare geheel verdwijnt, en de dood u door de leden woelt, dan zult u het ervaren, dat wij geen fabelen geloofd hebben. AMEN

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 13 Februari 1848, 's voormiddags.